

Åbent brev til Fødevareministeren og Folketingets Fødevareudvalg:

LVK ønsker tilliden tilbage - kontroltrykket mod dyrlæger og dyrehold er blevet for stort!

Der skal ikke herske tvivl om at LVK har den klare holdning, at Fødevarestyrelsen skal have et kontrolsystem ved dyrlæger og dyrehold. Reglerne skal overholdes - det er i alles interesse.

LVK oplever imidlertid, at kontrol- og gebyrtrykket er blevet alt for stort og det har fået nogle meget u hensigtsmæssige konsekvenser. Ved aktindsigt i Fødevarestyrelsens medarbejderudvikling og gebyrindtægter er oplevelsen blevet bekræftet.

1. Der er opstået ubalance mellem antallet af landbrug, Fødevarestyrelsens størrelse og kontrolomfang

Strukturudviklingen i landbruget har i årevis ført til færre og større besætninger. Således er antallet af bedrifter med kvæg og grise halveret indenfor de seneste 15 år. Herudover forsvandt der i 2021 ca. 1.000 minkbesætninger, pga. erhvervets politiske nedlukning.

På trods af dette erfarer LVK, at Fødevarestyrelsen fortsat vokser markant, og den er antageligt den største Fødevarestyrelse i verden, set i forhold til størrelsen på det erhverv den skal kontrollere.

Antallet af dyrlæger ansat i Fødevarestyrelsen er steget med 20% i løbet af de seneste 5 år.

I 2018 var der 392 dyrlæger i styrelsen og i 2022 var der 472.

I dag arbejder hele 174 dyrlæger i de 3 veterinærenheder og rejseholdet, direkte med kontrol af dyrlæger, besætninger og transport, især på produktionsdyrsområdet. Resten af dyrlægerne arbejder med kødkontrol og fødevarekontrol. Dertil kommer 107 dyrlæger i Glostrup på Fødevarestyrelsens centralenhed.

Antallet af fødevarestyrelsesdyrlæger, der arbejder med kontrol af dyrlæger og dyreejere, svarer i antal stort set til de ca. 200 kvægpraktiserende dyrlæger og ca. 60 grisepraktiserende dyrlæger i landet, der samlet betjener de danske kvæg- og grisebesætninger. Antallet af praktiserende dyrlæger der arbejder med produktionsdyr, har gennem lang tid være støt faldende.

2. Kontrolomfanget har skabt en dårlig stemning og en oplevelse af mistillid

Der er i besætningerne udført 60 % flere kontrolbesøg om året i årene 2022 og 2023 i forhold til de forudgående 4 år. Ca. 70 % af kontrolbesøgene i besætningerne de seneste 5 år, er uden anmærkninger og det har ikke ændret sig over tid, trods øget kontrol. Langt de fleste anmærkninger er manglende regeloverholdelse, som ikke nødvendigvis går ud over dyrevelfærden eller fødevaresikkerheden. Læser man derimod Fødevarestyrelsens dyrevelfærdsrapporter over årets kontroller, tegnes der et billede af manglende regeloverholdelse og dette overføres ofte til manglende dyrevelfærd. I internationale forsknings-, landmands- og dyrlægekredse derimod, anses Danmark for at have en meget høj dyrevelfærd.

Der er foretaget mere end en fordobling i antal kontrolbesøg ved dyrlæger efter 2019. Ca. 87 % af dyrlægekontrolerne er uden anmærkning, og det har ikke ændret sig over tid, trods øget kontrol.

Men kontroltrykket, og som direkte konsekvens heraf gebyrtrykket, er øget markant. Det har ikke alene skabt en økonomisk byrde hos landmændene, det har også skabt en oplevelse af, at der er mistillid fra Fødevarestyrelsen side - også til de landmænd, der rent faktisk har orden i penaltet. Der er de senere år indført rigtig mange regler og krav vedr. dyrlægearbejdet og hold af produktionsdyr. Hver gang der er vedtaget en ny regel, har det som praksis efter et halvt år, afstedkommet en tematiseret kontrol på overholdelse af området. Dette er nok en af de væsentligste årsager til, at kontroltrykket føles så voldsomt.

Danske dyrlæger og landmænd, som synes de gør det godt, oplever det nuværende kontrolsystem som et udtryk for en bekymrende mistillid. Vi hører ofte sætningen: "De skal jo nok finde noget, der ikke er i orden. Det er som om, de i deres verden ikke har gjort det godt nok, før de har fundet noget der demonstrerer deres berettigelse".

3. Kontrolomfanget opleves som en Fødevarestyrelsens eksistensberettigende pengemaskine

En stor del af finansieringen af Fødevarestyrelsens kontrolarbejde kommer fra gebyrbelagte kontroller. Senest her i 2023 er der kommet en ny "betalingsbekendtgørelse" fra Fødevarestyrelsen, der omfatter nye og stigende gebyrer. En gebyrbekendtgørelse, der kan ses som en selvfinansiering af eget kontrolsystem, eller som med andre ord kan opleves som Fødevarestyrelsens eksistensberettigende "pengemaskine"

Fødevarestyrelsens opkrævede gebyrer er steget med 47% fra 2018 til 2022. Når dyrlæger kontrolleres, og i mange tilfælde også ved besætningskontrol, er der altid 2 kontrollanter på besøg. Man kan spørge sig selv om det er nødvendigt, men det er under alle omstændigheder omkostningsfuldt. Fødevarestyrelsens kontroller har et startgebyr på mellem kr. 770 og kr. 6.056 + en kvarterpris på ca. kr. 1.100.

Et af de største irritationsområder er, at der, hvis der på den første kontrol er konstateret manglende regeloverholdelse med indskærpelse eller mere, er 2 obligatoriske gebyrbelagte opfølgende kontrolbesøg. Selv, hvis der på baggrund af den første opfølgende kontrol er rettet op og kontrollen er uden anmærkninger, hvilket faktisk er tilfældet i 90 % af første opfølgende kontrolbesøg, ja så er det obligatorisk med endnu et gebyrbelagt kontrolbesøg - til stor irritation.

Det stigende kontrolomfang, oplevelsen af mistillid og de øgede omkostninger har resulteret i en nedsat arbejdsglæde, ved både landmænd og dyrlæger og store rekrutteringsudfordringer hos dyrlægerne. Det er blevet langt sværere at tiltrække dyrlæger til en grise- og kvægdyr lægepraksis.

LVK ønsker tilliden tilbage og et smartere kontrolsystem

Særligt ovenstående tre forhold gør, at LVK opfordrer Fødevareministeren til at insistere på at Fødevarestyrelsens kontroller fremover bliver mere tillidsbaserede og vejledende. Samt at der i fremtiden kun udskrives bøder og kontrolgebyrer ved grove væsentlige overtrædelser og ved gentagelser. Man kan passende skele til den forandring man lavede af kontrollen i Arbejdstilsynet, som også tidligere var tilsvarende detaljeret og omfattende, men som nu er blevet en del mere fornuftig.

De fremtidige kontroller bør fokuseres der, hvor der er problemer og manglende regeloverholdelse. Der hvor der er orden i sagerne, bør der som praksis være længere imellem kontrollerne. En slags "Elite smileyordning" for besætninger, kunne indføres.

I øvrigt er der i produktionsdyrsbesætningerne et omfattende brancheorienteret egenkontrolprogram, og de praktiserende dyrlæger arbejder konstant og i stigende grad med dyrevelfærd og regelopfyldelse.

Vi opfordrer vores minister til at lægge vægt bag udmeldingen om, at han ønsker at reducere omfanget af regler og bureaukrati.

Lav nogle ændringer i kontrollen, så den bliver mere smart og sætter ind der hvor der er behov. En slags "smiley ordning" på besætningerne, kunne måske være en mulighed.

En anden mulighed er at have tillid til de praktiserende dyrlæger og lade dem udføre mere kontrol. I stedet for Fødevarestyrelsen der hvor det kan medføre besparelser, uden det går ud over effekten af kontrollen.

LVK stiller gerne op til en konstruktiv dialog om mulighederne.

Kontakt til Chefdyrlæge Kenneth Krogh:

Mobil 20230885

Mail kek@lvk.dk

Med venlig hilsen

Kenneth Krogh, Chefdyrlæge for Kvægafdelingen, mobil 20230885, mail kek@lvk.dk

Claus Heisel, Chefdyrlæge for Griseafdelingen, mobil 21715300, mail ch@lvk.dk

Peter Hjort Jensen, Formand for LVK, mobil 23250877, mail nybrogaard@outlook.dk

Anders Peter Jensen, Næstformand for LVK, mobil 21675212, mail sindalsgaard@nordfiber.dk

LVK er landets største rådgivnings- og dyrlægepraksis for Kvæg og Grisebesætninger med 40 dyrlæger. Vi betjener 1.200 sundhedsrådgivningsaftaler/besætninger, hvilket er ca. 20% af landets besætninger. LVK har lige haft 50-års jubilæum og er landets eneste praksis som er ejet af de landmænd som bruger LVK. Se mere på www.lvk.dk.

Bilag og tabeller

Tabel 1. Antal ansatte dyrlæger i Fødevarestyrelsen

	2018	2022	% Udvikling	2023
Ansatte i Fødevarestyrelsen	1538	1880	22	
Dyrlæger i Fødevarestyrelsen total	392	472	20	469
Dyrlæger i veterinærenheder + rejsehold				174
Dyrlæger Glostrup centralenh.				107
Dyrlæger fødevarer kont. /reg.				78
Dyrlæger i Kødkontrol				107
Dyrlæger Lab., Ringsted				3
Antal Kvægpraktiserende dyrlæger				200
Antal Svinepraktiserende dyrlæger				60

Tabel 2. Opkrævede gebyrer og bøder udstedt/vedtaget

	2018	2022	% udvikling
Opkrævede FVST. gebyrer	117.084.355	172.638.549	47
Sum af bøder udstedt	766.453	432.400	
Sum af bøder vedtaget	603.453	343.400	

Tabel 2.1 Branche/kontrolår	Antal kontroller med politianmeldelse		Heraf antal kontroller med domfældelse		Sum af adm. Bøde udstedt*		Sum af adm. Bøde vedtaget*	
	2018	2022	2018	2022	2018	2022	2018	2022
Besætning fra CHR	567	445	66	15	511.500	376.400	358.500	287.400
Dyrlæge	5	4	3		116.000	36.000	106.000	36.000
Transportvirksomhed, korte, levende dyr	77	50	3		31.500	20.000	31.500	20.000
Transportvirksomhed, lange, levende dyr	985	133	3	3	107.453	0	107.453	0
Transportvirksomhed, udenlandsk, levende dyr	850	1.005	81	425	0	0	0	0
I alt	2.484	1.637	156	443	766.453	432.400	603.453	343.400

Alle kontroller mod besætninger fra CHR, inkl. samlesteder og slagterier. I 2018 var hestehold ikke i CHR, og de kontrolobjekter som har en hestebranche er ikke medtaget. I 2022 er heste i CHR og der er de med under CHR-besætning. Vær opmærksom på at heste ikke betaler de samme afgifter.

Alle transportvirksomheder med lang eller korte transporter, samt udenlandske transportører, er medtaget. Organisatorer, chauffører, indfagerhold og selvkørere er ikke medtaget

Bistand til politiet er ikke medtaget da det er politiets sag.

Alle typer af kontrol er medtaget. Dvs. beredskab, stikprøvekontrol, kontrol i forbindelse med eksport og samhandel, indtransport til slagteri, opfølgning mv.

Tabel 3. Antal planlagte udførte kontrolbesøg i besætninger med og uden anmærkninger fordelt med sanktionstype

		Kontrol År					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Besætning fra CHR	Udførte kontrolbesøg	2183	2474	1107	1479	2722	3092
	Udførte uden anmærkning	1469	1703	686	1043	1866	2305
	% uden anmærkning	67	69	62	71	69	75
	Udførte med anmærkning	714	771	421	436	856	787
	Autorisation, godkendelse el	1			1	1	1
	Bødeforlæg, administrativ	3	12	5	2	8	3
	Forbud	3	3	3		2	1
	Indskærpelse	705	761	412	425	848	778
	Politianmeldelse	44	46	27	32	53	31
	Påbud	7	4	1	2	4	6
I alt CHR	763	826	448	462	916	820	

Tabel 4. Antal planlagte udførte kontrolbesøg ved dyrlæger med og uden anmærkninger fordelt med sanktionstype

		Kontrol År					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dyrlæge	Udførte kontrolbesøg	97	76	211	255	187	106
	Udførte uden anmærkning	85	61	185	231	171	87
	% uden anmærkning	88	80	88	91	91	82
	Udførte med anmærkning	12	15	26	24	16	19
	Bødeforlæg, administrativ	2		1		1	3
	Indskærpelse	11	15	22	24	15	16
	Politianmeldelse	1		4	2		1
	I alt Dyrlæge	14	15	27	26	16	20

Tabel 5. Antal af de ordinære kontroller hvor der er en eller flere sanktioner på 1. opfølgende kontrol

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Besætning fra CHR	82	80	65	75	192	77
Dyrlæge	3	3	1	2		1